

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ КОЛЕДЖ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАТВЕРДЖУЮ

~~Заступник голови
приймальної комісії~~

~~А.А.Палаш~~

~~2019р.~~

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ТА
СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ**
на основі базової загальної середньої освіти

Розглянуто і схвалено на засіданні
предметної екзаменаційної комісії
з української мови
Протокол № _____ від _____ 2019р.
Голова комісії

 Т.М.Шугай

Полтава 2019

Пояснювальна записка

Українська мова є державною мовою України. Це передбачає її пріоритетне використання в усіх сферах суспільного життя. Оволодіння українською мовою сприяє залученню до надбань культури українського народу, виробляє почуття впевненості у власних силах, допомагає свідомо мотивувати вибір майбутньої професії.

Відповідно до Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, з урахуванням Загальноєвропейських рекомендацій до мовної освіти, завданнями освітньої галузі в старшій школі є подальший розвиток базових лексичних, граматичних, культуромовних, стилістичних, орфоепічних, правописних умінь і навичок на основі узагальнення й поглиблення знань про мову як суспільне явище, вироблення комунікативних умінь і навичок ефективного спілкування в різних життєвих ситуаціях. Тому цілком закономірно, що вступним іспитом з української мови є диктант.

Удосконалення мовних умінь та навичок, поглиблення вивченого з мови, вироблення практичних навичок, система вправ і контрольних завдань забезпечують послідовне формування і накопичення знань молоді з рідної мови – національної святині, скарбниці духовних надбань народу.

Зміст

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння
1. Фонетика. Орфографія.	Голосні й приголосні звуки. Позначення звуків мовлення на письмі. Співвідношення звуків і букв. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Основні випадки чергування <i>у-в, і-й</i> . Вживання м'якого знака та апострофа. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Подовження та подвоєння приголосних. Правопис слів іншомовного походження. Вживання великої букви. Правила переносу слів з рядка в рядок.	<i>Визначати</i> в словах голосні, тверді і м'які, дзвінкі й глухі приголосні, ненаголошені й наголошені голосні. <i>Розпізнавати</i> явища уподібнення приголосних звуків, спрощення в групах приголосних, основні випадки чергування голосних і приголосних звуків, чергування <i>у-в, і-й</i> ; ділити слова для переносу. Правильно <i>писати</i> слова з вивченими орфограмами, знаходити й виправляти орфографічні помилки на вивчені правила.
2. Будова слова. Словотвір	Будова слова. Основа слова й закінчення. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення. Складні випадки правопису значущих частин слова. Словотвір. Основні способи словотворення в українській мові. Правопис складних та складноскорочених слів.	<i>Відділяти</i> закінчення слів від основи, <i>членувати</i> основу на значущі частини, <i>добирати</i> спільнокореневі слова, слова з однаковими префіксами й суфіксами; <i>розрізняти</i> форми слова й спільнокореневі слова, правильно <i>вживати</i> їх у мовленні; <i>визначати</i> спосіб творення слів.
3. Морфологія. 3.1. Іменник	Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Особливості вживання та написання відмінкових форм. Букви <i>-а(-я), -у(-ю)</i> в закінченнях іменників другої відміни.	<i>Розпізнавати</i> іменники, визначати їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль; <i>визначати</i> основні способи творення іменників;

	Відмінювання іменників, що мають лише форму множини.	правильно <i>відмінювати</i> іменники, <i>відрізняти</i> правильні форми іменників від помилкових
3.2. Прикметник	Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням. Ступені порівняння якісних прикметників. Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників. Особливості відмінювання прикметників (тверда й м'яка групи)	<i>Розпізнавати</i> прикметники, <i>визначати</i> їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль; розряди прикметників за значенням; <i>утворювати</i> форми ступенів порівняння якісних прикметників; <i>відмінювати</i> прикметники
3.3. Числівник. Займенник.	Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Особливості правопису числівників та займенників.	<i>Розпізнавати</i> числівники, займенники, <i>визначати</i> їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, основні способи їх творення, відмінювання; <i>визначати</i> особливості правопису займенників, числівників; сполучуваність числівників з іменниками
3.4. Прислівник.	Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого та найвищого ступенів. Правопис прислівників на -о, -е, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу	<i>Розпізнавати</i> прислівники, <i>визначати</i> їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль; <i>утворювати</i> форми прислівників; <i>знати</i> особливості правопису прислівників.
3.5. Службові частини мови	Прийменник як службова частина мови. Групи прийменників за будовою: прості, складні й складені. Правопис прийменників	<i>Розпізнавати</i> прийменники, сполучники, частки, <i>визначати</i> їхні морфологічні ознаки,

	<p>Сполучник як службова частина мови. Груписполучників за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників</p> <p>Частка як службова частина мови. Правопис часток. Вигук як частина мови. Правопис вигуків</p>	<p>сполучники в мовленні. Знати особливості правопису службових частин мови.</p>
<p>4.Пунктуація</p> <p>4.1. Просте речення</p>	<p>Тире між підметом і присудком. Розділові знаки при однорідних членах речення, відокремлених членах речення, звертаннях, вставних словах та вставлених конструкціях.</p>	<p>Розрізняти види простих речень. Правильно розставляти розділові знаки при однорідних членах речення, відокремлених членах речення, звертаннях, вставних словах та вставлених конструкціях.</p>
<p>4.2. Складне речення</p>	<p>Пунктограми у складносурядному реченні.</p> <p>Пунктограми у складнопідрядному реченні.</p> <p>Пунктограми у складному безсполучниковому реченні та реченні з різними видами зв'язку.</p>	<p><i>Розпізнавати</i> складні речення різних типів, <i>визначати</i> їхню структуру, види й засоби зв'язку між простими реченнями. <i>Добирати й конструювати</i> складні речення. Правильно <i>розставляти</i> розділові знаки, <i>будувати</i> схему такого речення.</p>
<p>4.3. Способи відтворення чужого мовлення</p>	<p>Пряма й непряма мова. Речення з прямою мовою. Слова автора. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки при прямій мові, діалозі, цитатах.</p>	<p><i>Визначати</i> в реченні з прямою мовою слова автора й пряму мову, речення з непрямою мовою; <i>замінювати</i> пряму мову непрямою; правильно й доцільно <i>використовувати</i> в тексті пряму мову й цитати; правильно <i>вживати</i> розділові знаки в конструкціях із прямою мовою та діалогом</p>

Критерії оцінювання

Диктант оцінюється однією оцінкою на основі таких критеріїв:

— орфографічні та пунктуаційні помилки оцінюються однаково;

— виправляються, але не враховуються такі орфографічні і пунктуаційні помилки:

1) на правила, які не включені до програми;

2) у словах з написаннями, що не перевіряються, над якими не проводилась спеціальна робота;

3) у передачі так званої авторської пунктуації;

— повторювані помилки (помилка у тому самому слові, яке повторюється в диктанті кілька разів), вважається однією помилкою; однотипні (помилки на те саме правило), але в різних словах, вважаються різними помилками;

— розрізняють грубі й негрубі помилки; зокрема, до негрубих відносяться такі:

1) у винятках з усіх правил;

2) у написанні великої букви в складних власних назвах;

3) у випадках написання разом і окремо префіксів у прислівниках, утворених від іменників з прийменниками;

4) у випадках, коли замість одного знака поставлений інший;

5) у випадках, що вимагають розрізнення *не і ні* (у сполученнях *не хто інший, як...; не що інше, як...; ніхто інший не...; ніщо інше не...*);

6) у пропуску одного із сполучуваних розділових знаків або в порушенні їх послідовності;

7) у заміні українських букв російськими;

— п'ять виправлень (неправильне написання на правильне) прирівнюються до однієї помилки;

— орфографічні та пунктуаційні помилки на неопрацьовані правила виправляються, але не враховуються.

Нормативи оцінювання

Бали	Кількість помилок	Бали	Кількість помилок
1	15—16 і більше	7	4
2	13—14	8	2-3
3	11—12	9	1+1 (негруба)
4	9—10	10	1
5	7—8	11	1 (негруба)
6	5—6	12	—

Голова екзаменаційної комісії

Т.М. Шугай

Рекомендована література

1. Заболотний В.В. та ін. Українська мова (підручник), 9 кл. – К.: Генеза, 2009.
  2. Глазова О.П. та ін. Українська мова (підручник), 9 кл. – К.: Зодіак-ЕКО, 2009.
  3. Пентиліук М.І. та ін. Українська мова (підручник), 9 кл. – К.: Освіта, 2009.
  4. Єрмоленко С.Я. та ін. Українська мова(підручник), 9 кл. – К.: Грамота, 2009.
  6. Ужченко В.Д. Сучасна українська мова. Збірник вправ і завдань. – К.: Вища школа, 2010
  8. Ющук І.П. Українська мова. – К.: Либідь, 2004.
  9. Авраменко О. М., Блажко М. Б. Довідник. Завдання в тестовій формі. І частина. – К.: Грамота, 2013.
  10. Авраменко О. М. Збірник завдань у тестовій формі. ІІ частина . – К.: Грамота, 2016.
  11. Авраменко О. М. та ін. Збірником диктантів для державної підсумкової атестації з української мови. 9 клас. – К.: Центр навчально-методичної літератури, 2014
-